

brug, og om disse har det aldrig kunnet paastaas, at de vare Gaarde. Dette er først den allernyeste Tids allernyeste Opfindelse.

Et kunde jeg være særdeles tilfreds med at høre udtalt af den ærede Landssthingsmand, der havde Ordet før mig (Brock), og det var, at han tiltraadte min Hovedpaastand om, at det foreliggende Lovforslag i Virkeligheden indeholder meget Nyt. Min Hovedindvending mod Lovforslaget, min væsentligste Grund til at stemme imod det er netop den, at det indeholder forskellige nye Indskrænkninger i Eiendomsnaadigheden, medens hverken den ærede Landssthingsmand eller den høitærede Indenrigsminister eller mig bitterligt nogen som helst Anden endnu knapt har forsøgt paa, endfælgelig naaet til at godtgjøre, at der er nogen Samfundsinteresse knyttet til, at dette Nye indføres. — Det ærede Medlems efter min Mening optimistiske Betragtning, at man skulde kjøbe sig No. ved at vedtage et Lovforslag af denne Art, ja, den vil jeg skjænke ham. Jeg tror rigtig nok, at Erfaringen lærer, at det netop fører til fuldstændig det Modsatte. Naar det ærede Medlem paaberaabte sig, at Loven af 19de Februar 1861 havde skaffet No. i de siden dens Udstedelse forløbne Aar, saa vil jeg først spørge om, hvad er det for en No. som vi i disse Spørgsmaal have haft fra 1861 til 1871. Og dernæst vil jeg dog henstille, om der ikke kan føres et ganske anderledes alvorligt Forsvar for Bestemmelserne i Loven af 19de Februar 1861 end det, som lader sig føre enten for det Forslag, der indkom hertil i forrige Samling, eller for, hvad det da her nedsatte Udvalgs Flertal foreslog, eller for, hvad den høitærede Minister denne Gang har foreslaaet.

Indenrigsministeren: Da det ærede Medlem, der nu satte sig, første Gang havde Ordet, begyndte han med den Uttring, at han var vis paa ikke at møde nogen Modsigelse, naar han karakteriserede dette Lovforslag som et ægte Barn af det Lovforslag, der ifjor blev oversendt hertil fra Folkethinget. Det er mig høert, at den ærede Landssthingsmand allerede har erfaret, at denne Formenting ikke slog til, men jeg vil tilføie, at jeg anser Forskjellen

for at være saa stor, at, medens jeg ikke paa nogen Maade kunde gaa ind paa det, der ifjor blev oversendt fra Folkethinget, saa foreligger nu dette Lovforslag som et Lovforslag fra mig. Alt, hvad der i det andet Lovforslag efter min Overbevisning maatte siges at støde an mod Godseiernes Eiendomsret, satte jeg mig imod, og jeg kan ikke Andet end beklage, at den ærede Taler sluttede sit Foredrag med paa en Maade at beskyldte Regjeringen for, at den her forelagde et Lovforslag, som var et ligefremt Angreb paa Eiendommen. (E. s. t. u. p.: Ja, det er min fulde Overbevisning.) Det har det ærede Medlem ikke Lov til at sige, ialtsald ikke uden at bevise det, og jeg vil her sige, at, naar det ærede Medlem kort iforvejen udtalte, at Alt, hvad der ikke var forbudt, var tilladt, saa siger jeg, at den Sætning er paa ingen mulig Maade rigtig i sin Almindelighed, og den er navnlig paa ingen Maade rigtig ligeoverfor Fæstevæsenet. Det er min Overbevisning, at Fæstevæsenet har i tidligere Tid haft en ganske anden Udstrækning, end det har nu, og jeg tror ikke at være grumme langt fra Sandheden, naar jeg siger, at i sin Tid, da Fæstevæsenet begyndte at ordnes ved Love, var saa at sige al Jord i Danmark fæstebunden. Der var ikke den Gang Spørgsmaal om fraskiltte Lodder, saaledes som nu, der var ikke Spørgsmaal om den uhyre Udstykning, som der nu finder Sted, men al Jorden var saa at sige bunden til Gaarde, og dert er jeg entig med den ærede Landssthingsmand, at Fæstetvangen paahviler Gaardene og intet Andet. Jeg maa altsaa for mit Bedkommende paa det Allerbestemteste — og muligt endnu bestemtere, end det ærede Medlem udtalte, at dette Lovforslag var et Angreb paa Eiendomsretten — protestere imod, at Saadant skulde være tilligget fra Regjeringens Side. Men jeg indrømmer, at jeg betragter Godseiernes Eiendomsret paa en noget anden Maade end det ærede Medlem. Jeg kan nemlig ikke se bort fra, at den er knyttet til visse Betingelser, som Godseieren er pligtig at underkaste sig, og som Lovgivningen endog tildels har Ret til at udvide. Det ærede Medlem drog flere Gange tilfælt imod den Uttring af mig, at jeg betragtede